

Luomuliiton kannanotto komissio ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi, joka koskee tietyillä uusilla genomiteknikoilla (NGT = new genomic techniques) tuotettuja kasveja sekä niistä saatavia elintarvikkeita ja rehuja (COM(2023) 411 final).

Pidetään luomu GMO-vapaana

Luomuliiton kanta on, että luomutuotanto tulee jatkossakin pysyä vapaana geneettisesti muunnetuista organismeista (GMO) ja tämä käsittää myös uusilla genomiteknikoilla (NGT) tuotettuja organismeja. Tähän tavoitteeseen pääsemme noudattamalla nykyisen lainsäädännön **merkitsemis- ja jäljitettävyyssperiaatteita, joka mahdollistaa GMO:iden tunnistamisen koko tuotantoketjussa**. Tämä tulee säilyttää ja soveltaa myös **kaikkiin** NGT:ihin.

Luomuliitto on IFOAM Organic Europe:n tavoin sitä mieltä, että komission lakiehdotuksessa on vakavia puutteita, jotka on korjattava ja ne ovat vakavampia kuin keskustelu siitä, pitäisikö näitä NGT-tekniikoita voida käyttää luomutuotannossa vai ei. Lisäksi on tehtävä arviointi siitä, miten lakiehdotus vaikuttaa luomutuotantoon ja mitkä tulevat olemaan luomualan oikeudelliset velvoitteet, jos NGT-asetus yhdistetään luomuasetukseen. Mielestämme ensisijaisesti tulee arvioida kestävyyttä eikä pelkästään yhtä ominaisuutta, mikä jää täysin ehdotuksessa huomioimatta.

Luomuviljely on tuottanut johdonmukaisesti kestäviä agroekologisia järjestelmiä, ottaen huomioon luonnon monimutkaiset vuorovaikutukset. Luomumaataloudella on todistettu etuja biodiversiteetille, ilmastonmuutoksen lieventämiselle, eläinten hyvinvoinnille ja monille muille ympäristöhaasteille. Luomuliike on vuosikymmeniä ollut keskeinen ajuri luontopohjaisten regeneratiivisten agroekologisten innovaatioiden kehittämisessä. EU:lla on johtava asema koko maailmassa luomutuotannon ja luomutuotteiden kulutukseen perustuvan ruokajärjestelmän kehittämisessä. GMO-vientimaiden tielle lähteminen merkitsisi tämän johtavan aseman menettämistä luomutuotannossa ja agroekologisessa innovaatiossa.

Kuluttajat ovat suurelta osin ja oikeutetusti edelleen skeptisiä uusien GMOjen eduista. Tiettyjen NGT-tekniikoiden mahdollinen sääntelyn purkaminen uhkasi kuluttajien luottamusta luomuelintarvikehuollon eheyteen ja NGT-tekniikoiden käytön tiedonsaantioikeuden poistaminen horjuttaisi luottamusta EU:n päätöksentekoprosessiin.

Luomualalla on vakavia huolenaiheita EU:n oikeudellisen kehyksen poikkeuksista GMO:ista NGT1-kasvien osalta, mikä vapauttaisi ne tunnistamisesta ja jäljitettävyydestä. Tämä käytännössä sallisi näiden NGT:ien käytön luomutuotannossa ilman laillisia ja teknisiä keinoja tunnistaa näitä tuotteita. Tämä asettaa uhan oikeudelle ja vapaudelle harjoittaa maanviljelyä ilman näitä tekniikoita sekä luomutuotteiden aitoudelle.

On tärkeää, ettei GM-vapaan tuotannon taakka lankea niille toimijoille, jotka eivät halua käyttää NGT:itä, koska tämä merkittävästi estäisi luomumaatalouden kehitystä Euroopan unionissa. EU:ssa ja Suomessa tulisi keskittyä kestävään agroekologiaan, jossa ymmärretään kestävyyskokonaisvaltainen järjestelmä. NGT:ien odotettuja etuja ei voida perustella EU:n varovaisuusperiaatteen heikentämisellä tai EU:n ympäristönsuojelun ja viljelijöiden ja kuluttajien valinnan standardeiden vesittämisellä.

Näin ollen Luomuliitto vaatii tunnistus- ja jäljitettävyyjärjestelmän ylläpitämistä, jotta luomu- ja tavanomaisilla toimijoilla olisi oikeus ja vapaus jatkaa GM-vapaata tuotantoa koko tuotantoketjun läpi.

Älykkäiden muutosten avulla maankäytössä ja agroekologisessa innovaatioissa yhdistettynä muutokseen ruokavalioiden ja tuotantotyyppien eurooppalaiset viljelijät voivat tuottaa riittävästi ruokaa samalla kun suojellaan luonnonvaroja.

Terveellinen ympäristö kukoistavalla kasvi- ja eläinlajistolla niin maan päällä kuin sen alla on yksi ihmiskunnan arvokkaimmista hyödykkeistä ja ruokajärjestelmämme perusta. Olemme sen hyödynsaajia, joille on annettu vastuullinen tehtävä luonnonvarojen järkevissä hoitoissa. Tämä sisältää myös varovaisuusperiaatteen ja kokonaisvaltaisiin, agroekologisiin lähestymistapoihin juurtuneen hoidon, terveyden, ekologian ja oikeudenmukaisuuden periaatteen soveltamisen.

Jotta ruokajärjestelmämme olisi todella kestävä, meidän on siirryttävä pois panosriippuvaisesta tuotannosta, lyhyen aikavälin ratkaisuihin, mukaan lukien tiettyjen teknologioiden edistäminen, joilla ei ole todistettuja etuja ja jotka voivat aiheuttaa ei-toivottuja vaikutuksia ja riskejä. Geneettinen muuntelu tyhjine kestävyyslupauksineen edustaa kapeaa ja lyhytnäköistä näkökulmaa ruokajärjestelmien monimutkaisiin haasteisiin. Kesittyminen tiettyihin geeneihin tai ominaisuuksiin, ei huomioi viljelykasvien vuorovaikutuksen tärkeyttä niiden ympäristön ja geologisten ominaisuuksien, mukaan lukien maaperän terveyttä ja symbioottista suhdetta muihin lajeihin. Tämä maatalousjärjestelmien ymmärrys ei ole se innovaatio, jota Eurooppa niin kipeästi tarvitsee erilaisten ympäristöhaasteiden edessä.

Janne Rauhansuu
Luomuliiton puheenjohtaja

Susann Rännäri
Luomuliiton toiminnanjohtaja